

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

7/21007
661/79

Sayı : 56020453/2013-610.01-418/2966/5687
Konu : Yazılı soru önergesi

13/09/2013

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 22/04/2013 tarihli ve 43452547-120.00-119587 sayılı yazı,
b) 14/05/2013 tarihli ve 2028/4108 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili M. Sezgin Tanrıku tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/21007 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : 56020453/2013-610.01-418/2965/5686
Konu : Yazılı soru önergesi

13/09/2013

Sayın M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/21007 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı;

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; gör¼lmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı;

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Gözaltı" kenar başlıklı 91. maddesinin birinci fıkrasında, yakalanan kişinin, Cumhuriyet Savcılığınca bırakılmazsa, soruşturmanın tamamlanması bakımından gözaltına alınmasına karar verilebileceği, gözaltı süresinin, yakalanan kişinin yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren yirmi dört saati geçemeyeceği, yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilme için zorunlu sürenin on iki saatten fazla olamayacağı;

2- "Tutuklama nedenleri" kenar başlıklı 100. maddesinin birinci fıkrasında, kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebileceği;

3- "Tutuklama kararı" kenar başlıklı 101. maddesinin birinci fıkrasında, soruşturma evresinde şüphelinin tutuklanmasına Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından, kovuşturma evresinde sanığın tutuklanmasına Cumhuriyet savcısının istemi üzerine veya re'sen mahkemece karar verileceği; bu istemlerde mutlaka gerekçe gösterileceği ve adlî kontrol uygulamasının yetersiz kalacağını belirten hukukî ve fiilî nedenlere yer verileceği; ikinci fıkrasında, tutuklamaya, tutuklamanın devamına veya bu husustaki bir tahliye isteminin reddine ilişkin kararlarda kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedenlerinin varlığı, tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunu gösteren deliller somut olgularla gerekçelendirilerek açıkça gösterileceği, kararın içeriğinin şüpheli veya sanığa sözlü olarak bildirileceği, ayrıca bir örneğinin de yazılmak suretiyle şüpheli veya sanığa verileceği ve bu

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

hususun kararda belirtileceği; beşinci fıkrasında, verilen kararlara itiraz edilebileceği;

4- "Şüpheli veya sanığın salıverilme istemleri" kenar başlıklı 104. maddesinin birinci fıkrasında, soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında şüpheli veya sanığın salıverilmesini isteyebileceği; ikinci fıkrasında, şüpheli veya sanığın tutukluluk hâlinin devamına veya salıverilmesine hâkim veya mahkemece karar verileceği, ret kararına itiraz edilebileceği;

5- "Tutukluluğun incelenmesi" kenar başlıklı 108. maddesinin birinci fıkrasında, soruşturma evresinde şüphelinin tutukevinde bulunduğu süre içinde ve en geç otuzar günlük süreler itibarıyla tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceği hususunda, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından 100. madde hükümleri göz önünde bulundurularak şüpheli veya müdafii dinlenilmek suretiyle karar verileceği; ikinci fıkrasında, tutukluluk durumunun incelenmesinin, birinci fıkrada öngörülen süre içinde şüpheli tarafından da istenebileceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Belirtilen hükümler çerçevesinde, işlenen suç sebebiyle yürütülecek soruşturma veya görülecek davalarla ilgili olarak tutuklama işlemleri ve tutukluluk sürelerinin yorumu da dâhil tüm işlemlerde yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

Anayasanın 9 ve 138. maddelerinde yer alan yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin yargısal denetimi de, kanunlarda gösterilen usul ve şartlar çerçevesinde ilgili yargı mercilerine aittir.

II- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

Soru önergesinde konu edilen davalar bakımından, sanıklardan ikisinin 01/04/2003 tarihinde, birinin ise 14/04/2003 tarihinde 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 146. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen suç kapsamında tutuklandıkları; yargılama sonucunda İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesinin 07/12/2007 tarihli Kararıyla haklarında hüküm tesis edildiği;

Anılan kararın temyizi üzerine Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 10/11/2008 tarihli Bozma Kararını müteakip, sanıkların yargılmasına aynı mahkemece devam edildiği; adı geçen sanıkların hâlen tutuklu oldukları; dosyanın Yargıtay'da olduğu dönemde geçen sürenin 11 ay 3 gün olduğu; 13/05/2013 tarihi itibarıyla hükmen tutuklu olarak geçirdikleri 11 ay 3 günlük süre hariç sanıklardan ikisinin 9 yıl 2 ay 9 gün, birinin ise 9 yıl 1 ay 26 gün tutuklu kaldıkları; mevzuat ve uygulamaya göre adı geçen sanıkların tutukluluk sürelerinin 10 yıllık süreyi doldurmadığı; kamu davasının hâlen devam ettiği,

Bildirilmiştir.

III- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) karar arama motoru olan "HUDOC"ta ve Bakanlığımız kayıtlarında yapılan incelemede, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 102. maddesinde düzenlenen tutukluluk süresinin ulusal makamlarca uygulanmasına ilişkin AİHM tarafından henüz bir karar verilmediğinin tespit edildiği;

Bakanlığımız bünyesinde çalışan insan hakları uzmanları tarafından, Türkiye Adalet Akademisi'nde eğitim gören hâkim ve Cumhuriyet savcısı adaylarına Avrupa İnsan Hakları

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

S¼zleřmesi (AIHS) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına yönelik dersler verildiği;

Bakanlığımız ile TAIEX ortak projesi olarak, 2013 yılı Mayıs ayında 100 hâkim ve savcının katıldığı "Avrupa İnsan Hakları Standartları Işığında T¼rkiye'de Tutuklama Uygulamaları" seminerinin gerçekteştirildiği; seminer kapsamında, AIHS'in 5. maddesinin her bir fıkrasının gereklilikleri ile maddenin g¼vencelerine ilişkin olarak uygulamada yaşanan sorunlar ve ç¼z¼m önerilerinin ayrıntılarıyla değerlendirildiği; bu şekilde hâkim ve Cumhuriyet savcıları arasında AIHS h¼k¼mleri ve AIHM kararlarına ilişkin farkındalığın arttırılmasının amaçlandığı;

Bununla birlikte Bakanlığımız tarafından, AIHM'nin T¼rkiye hakkındaki t¼m kararları ile diğer ¼lkeler hakkındaki önemli kararların T¼rkçeye terc¼me edildiği; bu kararlara Bakanlığımız "<http://www.inhak.adalet.gov.tr>" web adresinden ulaşılabileceği,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan